

İSHAL VE DERİ BULGULARI İLE BAŞVURAN BİR ATİPİK COVID-19 OLGUSU

Nur CANGAN GÜRSUL^{1*}, Sevil ALKAN², Servan VURUCU²

¹Çanakkale Mehmet Akif Ersoy Devlet Hastanesi, Enfeksiyon Hastalıkları Bölümü, 17900, Çanakkale, Türkiye

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, 17020, Çanakkale, Türkiye

Özet: Koronavirüs hastalığı 2019 (COVID-19) çok farklı klinik sunumlara neden olabilir. Hastalığın bu akciğer dışı klinik sunumlarına artan vaka sayıları nedeniyle farkındalık ve bildirilen vaka sayıları da artmıştır. Gastrointestinal tutulum (ishal, karın ağrısı, karaciğer ve pankreas tutulumları, gibi) ve deri tutulumu (makülopapüler döküntü, ürtiker, veziküller, gibi) da bunlardır. Deri bulguları hastalığın çeşitli evrelerinde veya kullanılan ilaçlara bağlı gelişebilir. Bu tutulumlara akciğer bulguları eşlik etmeyebilir. Bu olgular da eğer ayrıca tanıda COVID-19 akla getirilmezse hastalık atlanabilir. Biz de 77 yaşında, pulmoner semptomları olmayan, ishale ve yaygın döküntülerle başvuran bir hastada COVID-19 enfeksiyonu tespit ettik ve bu olguyla bilimsel literatüre katkıda bulunmayı amaçladık.

Anahtar kelimeler: COVID-19, İshal, Ürtiker, Deri bulguları

An Atypical COVID-19 Case Presenting with Diarrhea and Skin Manifestations

Abstract: The Coronavirus disease 2019 (COVID-19) can cause very different clinical presentations. Awareness and reported cases have also increased due to the increasing number of cases of these extrapulmonary clinical presentations of the disease. Gastrointestinal involvement (such as diarrhea, abdominal pain, liver, and pancreatic involvement) and skin involvement (such as maculopapular rash, urticaria, vesicles) are among these. Skin findings may develop at various stages of the disease or due to the drugs used. These involvements may not be accompanied by pulmonary findings. In these cases, if COVID-19 is not considered in the differential diagnosis, the disease can be missed. We also detected COVID-19 infection in a 77-year-old patient who did not have pulmonary symptoms and presented with diarrhea and widespread rash, and we aimed to contribute to the scientific literature with this case.

Keywords: COVID-19, Diarrhea, Urticaria, Skin manifestations

*Sorumlu yazar (Corresponding author): Çanakkale Mehmet Akif Ersoy Devlet Hastanesi, Enfeksiyon Hastalıkları Bölümü, 17900, Çanakkale, Türkiye

E mail: nurecangursul@gmail.com (N. CANGAN GÜRSUL)

Nur CANGAN GÜRSUL <https://orcid.org/0000-0002-6265-6246>

Sevil ALKAN <https://orcid.org/0000-0003-1944-2477>

Servan VURUCU <https://orcid.org/0000-0001-8623-7639>

Gönderi: 16 Aralık 2021

Kabul: 17 Ocak 2022

Yayınlanma: 01 Mayıs 2022

Received: December 12, 2021

Accepted: January 17, 2022

Published: May 01, 2022

Cite as: Cangan Gürsul N, Alkan S, Vurucu S. 2022. An atypical COVID-19 case presenting with diarrhea and skin manifestations. BSJ Health Sci, 5(2): 289-291.

1. Giriş

COVID-19 Çin'den bildirilen ilk vaka tespit edildiğinde sadece akciğer enfeksiyonu tablosu yaptığı sanılan bir hastalıkken, enfekte vaka sayısı arttıkça hastalığın atipik tutulumlarının da olduğu bildirilmeye başlanmıştır. Deri tutulumu da bu tutulumların arasındadır (Marzano ve ark., 2020; Recalcati, 2020).

COVID-19'a bağlı deri tutulumu açısından literatür incelendiğinde, eritematöz döküntü (morbilliform veya makülopapüler), papüloveziküler döküntüler, ağrılı akral kırmızı-mor papüller, livedo retikülaris lezyonları, yaygın ürtiker, suçiçeği benzeri veziküler döküntüler, peteşi hatta anjio ödem gibi çok farklı tutulumlar olduğu saptanmıştır (Grewal ve ark., 2020; Kurmuş ve Koç, 2020; Marzano ve ark., 2020; Recalcati, 2020; Alkan Çeviker ve ark., 2021). Hatta bir makalede çok farklı şekillerde seyredilen cilt döküntüleri ile seyreden COVID-19 olgularının sayısının azımsanamayacak düzeyde olduğu bildirilmiştir (Galván Casas ve ark., 2020).

Bu olgu sunumunda 77 yaşında, pulmoner semptomları

olmayan COVID-19 enfeksiyonuna eşlik eden, yaygın ürtikeri olan bir erkek olguyu bilimsel literatüre katmak amaçlanmıştır.

2. Olgu Sunumu

Yetmiş yedi yaşında, hipertansiyon (HT) dışında kronik hastalığı olmayan erkek hasta, iki gündür devam eden ishal (günde 4-5 kez sulu, kansız ve mukus içermeyen), sırtta ve her iki bacak cildinde kızarıklık, ısı artışı ve kaşıntı şikayetleri ile polikliniğimize başvurdu. Hastanın HT dışında kronik hastalığı ve ilaç kullanımı yoktu. Şehir merkezinde ikamet etmekte ve zoonotik hastalık açısından risk faktörü bulunmamakta idi. Hastanın ateş yüksekliği, öksürük ya da nefes darlığı, göğüs ağrısı gibi semptomları yoktu.

Genel durumu iyi, bilinci açık oryante ve koopere idi. Vital bulguları stabildi. SpO₂>97 (oda havasında) idi. Hastanın sırtında ve üst bacakta eritematöz zeminde, ciltten kabarık, birleşme eğilimi gösteren, kaşıntılı ve ürtikeryal plak benzeri lezyonları vardı (Şekil 1). Eller ve ayaklar

korunmuştu ve ağız içi semptomları yoktu. Bu lezyonların son 8 saat içerisinde başladığını ve eş zamanlı olarak ortaya çıktığını ifade etti. Diğer sistem muayeneleri olağandı.

Şekil 1. Sırtta ürtikeryal plaklar.

İlk laboratuvar tetkiklerinde beyaz küre: 11300/mm³, kan lenfosit sayısı: 1100/mm³, Hb: 13,7 gr/dl, trombosit sayısı: 312000/mm³, kreatinin: 1,02 mg/dL, üre: 67 mg/dL, aspartat aminotransaminaz (AST): 21 IU/L, alanin aminotransferaz (ALT): 24 IU/L, gama glutamil transferaz (GGT): 40 U/L, Laktat dehidrogenaz (LDH): 197 U/L, total bilirubin: 0,6 mg/dL, direkt bilirubin: 0,2 mg/dL, C-reaktif protein: 180 mg/L, total eozinofil sayısı: 120/mm³, eritrosit sedimentasyon hızı: 18 mm/saat ve total IgE: 223 IU/ml, olarak saptandı. Ayrıca tanı açısından istenen Brucella agglutinasyon testi, anti HIV, anti HCV, HBsAg, anti Toxo IgM ve VDRL testleri negatif olarak saptandı. Ayrıca EBV, CMV, rubella, kızamık, varisella serolojileri de negatif olarak saptandı. Hastanın gayta mikroskopik incelemesinde anormal bulguya rastlanmadı. Gaytada helikobakter antijeni negatif ve parazit saptanmadı. COVID-19 pandemisi nedeniyle hastadan nazofarengeal sürüntü örneğinden SARS-COV-2 PCR (polimeraz zincir reaksiyonu) testi istendi. SARS-COV-2 PCR test sonucu pozitif olarak saptandı. Hastadan bunun üzerine akciğer bilgisayarlı tomografisi (BT) istendi. Her 2 akciğer periferinde buzlu cam opasitesinde lezyonlar (%50'den az tutulum) görüldü (Şekil 2). Hastaya deri biyopsisi önerildi. Ancak kabul etmediğinden yapılamadı. Ayrıca hastaneye yatış önerilen hasta yatışı da kabul etmedi. Hastaya güncel Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı COVID-19 Tedavi Rehberi'ne göre 5 günlük favipiravir 200 mg (2 x 1600 mg yükleme, 2 x 600 mg idame) tedavisi başlandı (URL 1). Ayrıca antihistaminik tedavi başlandı ve hasta izolasyon önerisi ile evine gönderildi. Hastanın kontrolünde ishal şikayetinin tedavinin 2. gününden

sonra tamamen gerilediği ve cilt lezyonlarının ise tamamıyla iyileşmesinin 1 haftada olduğu öğrenildi. Evde solunum sıkıntısı veya ek semptomu gelişmemişti.

Şekil 2. Toraks BT'de her 2 akciğerde periferik buzlu cam görünümleri.

3. Tartışma

COVID-19 pandemisi bize hastalığın çok farklı tutulumlarla gelebileceğini göstermeye devam etmektedir. Akciğer dışı tutulumlar arasında, gastrointestinal tutulumlar ve deri tutulumları da oldukça sık bildirilmeye başlanmıştır (Alırcı ve Alkan Çeviker, 2020; Grewal ve ark., 2020; Kurmuş ve Koç, 2020; Marzano ve ark., 2020; Recalcati, 2020; Dindar Demiray ve ark., 2021). Sunulan COVID-19 PCR pozitifliği ile kesin tanı konulan olgunun da hem ishali hem de ürtiker tablosu mevcuttu. Ulaşılabilen literatürde benzer olguya rastlanmadı.

COVID-19 enfeksiyonu seyri sırasında deri tutulumunun sıklığının çeşitli serilerde %0,2-20,4 arasında değiştiği bildirilmiştir. Saptanan deri belirti ve bulgularından bazıları COVID-19 enfeksiyonu, bazıları da tedavide kullanılan ilaçlarla ilişkilendirilmiştir (Grewal ve ark., 2020; Kurmuş ve Koç, 2020; Marzano ve ark., 2020; Recalcati, 2020; Alkan Çeviker ve ark., 2021). Sunduğumuz olgunun da COVID-19 enfeksiyonu vardı. Ancak herhangi bir ilaç kullanımı yoktu.

COVID-19 enfeksiyonu seyri sırasında deri tutulumunun tipik olmaması nedeniyle tanısız açıdan bu bulgular atlanabilir. Ayrıca deri tutulumu birçok farklı viral/bakteriyel/ paraziter enfeksiyonlarda da görülebilir (Kurmuş ve Koç, 2020). Sunulan olguda da istenen gayta tetkikleri ve diğer enfeksiyonlar için serolojik tetkiklerin hiçbirinde anormal bulguya rastlanmadı.

COVID-19 enfeksiyonu sırasında saptanan deri lezyonları çok farklı olabilir. Amerikan Dermatoloji Akademisi (AAD) tarafından COVID-19 PCR pozitifliği olan 171 hastanın; %22'sinde morbiliform döküntü, %18'inde pernio benzeri akral lezyonlar, %16'sında ürtiker, %13'ünde maküler lezyonlar, %11'inde veziküler lezyonlar; %9,9'unda papüloskuamöz döküntüler ve %6,4'ünde retiform purpura saptanmıştır (URL 2). Sunulan olguda da ürtiker mevcuttu.

COVID-19 enfeksiyonu ilişkili deri döküntüleri morfolojisi, başlangıç zamanı, yer ve süreye göre de değişkendir. Birkaç çalışma, COVID-19 başlangıcından önce de gelişen

bazı cilt tutulumlarını bildirmiştir (Javanian ve ark., 2020). Bazı çalışmalarda ise COVID-19 enfeksiyonu sonrası gelişen cilt lezyonu olan olgular bildirilmiştir (Özan ve ark., 2022). Bizim olgumuzda ise, enfeksiyon bulgularından olan ishal ile eşlik eden deri bulguları mevcuttu. Hastanın ayrıca solunum semptomları olmasa da istenen akciğer BT'sinde de tutulum vardı.

Bazı çalışmacılar COVID-19 seyri sırasında hastalara sistemik steroid tedavisi vermişse de tedavi konusunda tam bir fikir birliği bulunmamaktadır. Sunulan olguya da sadece antihistaminik tedavi ve ülkemiz rehberinde yer alan antiviral tedavi olan favipiravir tedavisi verilmiştir. Hastanın tedavi ile bulguları gerilemiştir.

Sonuç olarak, deri bulgularının COVID-19 enfeksiyonunun belirtileri arasında olabileceğinden, pandemi sürecinde çok çeşitli deri bulguları olan hastalarda COVID-19 ekarte edilmelidir. Bu hastalığın tanısının konulması, hastalıkla ilgili erken izolasyon önlemlerinin alınması ve toplumda yayılımının önlenmesi açısından da önemlidir.

Katkı Oranı Beyanı

Tüm yazarlar eşit oranda katkıya sahiptir. Tüm yazarlar makaleyi inceledi ve onayladı.

Çatışma Beyanı

Yazarlar bu çalışmada hiçbir çıkar ilişkisi olmadığını beyan etmektedirler.

Etik Onay/Hasta Onamı

Çalışma için hastadan aydınlatılmış onam formu alınmıştır.

Kaynaklar

Alırcı I, Alkan Çeviker S. 2020. COVID-19 karaciğer tutulumu ve

altta yatan karaciğer hastalığı olanlarda hastalık seyrinin irdelenmesi: Derleme. Biotech Strategic Health Res, 4(3): 206-211.

Alkan Çeviker S, Şener A, Yüksel C, Önder T, Akça A, Vurucu S, Güçlü S. 2021. Angioedema and acute urticaria in a patient with COVID 19 pneumonia: Favipiravir side effect or COVID-19 cutaneous manifestation. J Emerg Med Case Rep, 12(2): 65-67.

Dindar Demiray EK, Yılmaz M, Alırcı I, Alkan S. 2021. COVID-19-Akut pankreatit ilişkisinin incelenmesi. İstanbul Gelişim Üniv Sağlık Bil Derg, 13: 130-143.

Galván Casas C, Català A, Carretero Hernández G, RodríguezJiménez P, Fernández-Nieto D, Rodríguez-Villa Lario A. 2020. Classification of the cutaneous manifestations of COVID-19: a rapid prospective nationwide consensus study in Spain with 375 cases. Br J Dermatol, 183: 71-77.

Grewal E, Sutarjono B, Mohammed I. 2020. Angioedema, ACE inhibitor and COVID-19. BMJ Case Rep, 13(9): e237888.

Javanian M, Masrouf-Roudsari J, Bayani M, Ebrahimpour S. 2020. Coronavirus disease 2019 (COVID-19): What we need to know. Caspian J Internal Med, 11(2): 235-236.

Kurmuş GI, Koç E. 2020. COVID-19 Deri Bulguları. YIU Sağlık Bil Derg, 1: 69-72.

Marzano AV, Genovese G, Fabbrocini G, Pigatto P, Monfrecola G, Piraccini BM. 2020. Varicella-like exanthem as a specific COVID-19-associated skin manifestation: Multicenter case series of 22 patients. J American Acad Dermatol, 83(1): 280-285. DOI: 10.1016/j.jaad.2020.04.044.

Özan S, Öztürk Deniz SS, Soyak F, Subaşı Gökşin Ş, Kutlu M. 2022. Deri döküntüsü ile başvuran iki olgu: COVID-19 olabilir mi?. Pamukkale Tıp Derg, 15(1): 2-2.

Recalcati S. 2020. Cutaneous manifestations in COVID-19: a first perspective. J Eur Acad Dermatol Venereol, 34(5): e212-e213.

URL 1. COVID 19 Rehberi. Erişkin hasta tedavisi. URL: <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66301/covid-19-rehberi.html> (erişim tarihi: 10 Ekim 2021).

URL 2. Dermatologic manifestations of COVID-19. URL: <https://www.aad.org/member/practice/coronavirus/clinical-guidance/dermatological-manifestations-covid-19>. (erişim tarihi: 11 Ekim 2021).